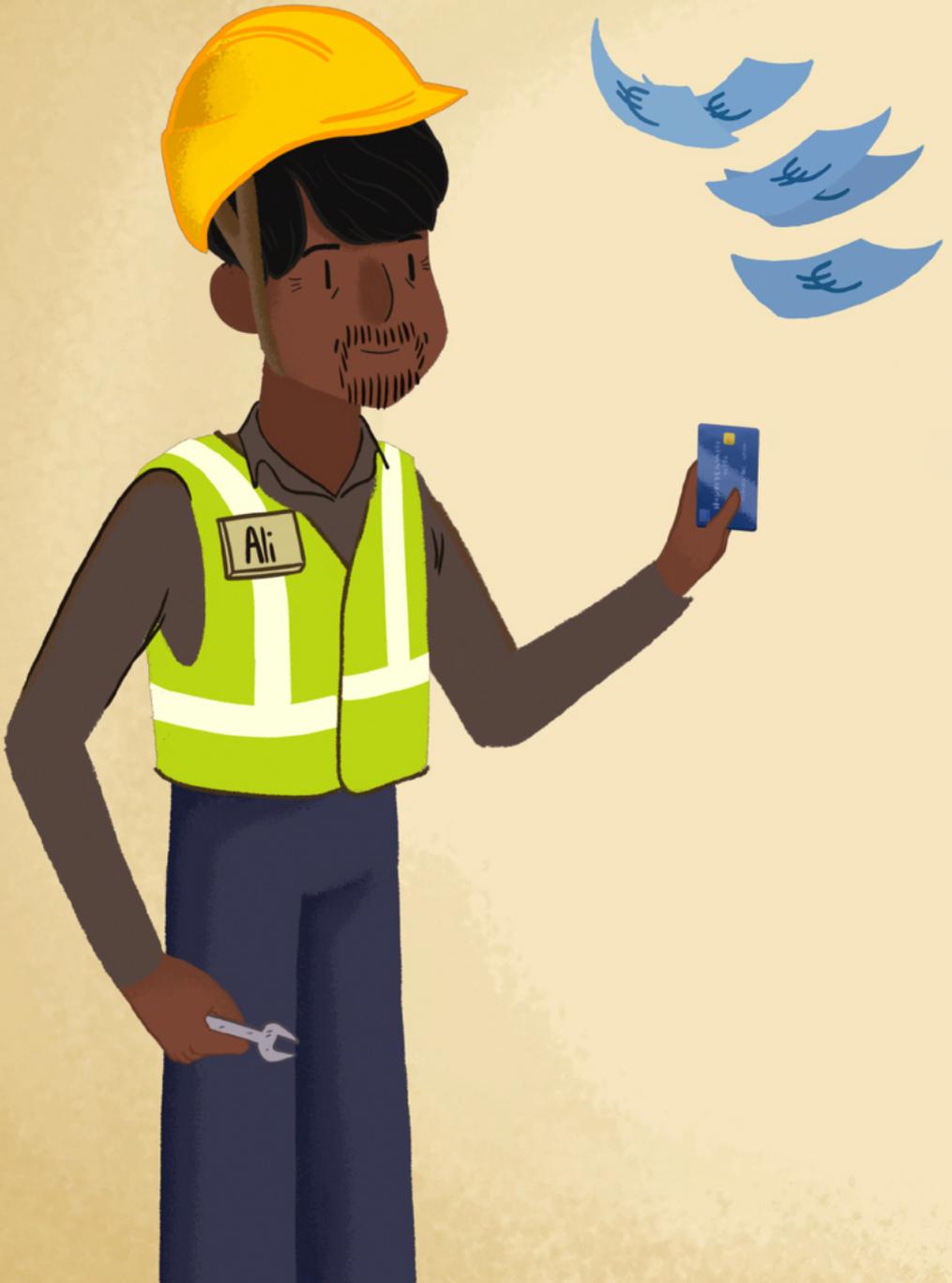

BOSNIA

Rad u Finskoj

Uzmite u obzir slijedeće stvari, kada dolazite na rad u Finsku

Prije polaska u Finsku

Posredniku za posao ne treba platiti

Vi ne morate ništa da platite posredniku za posao ili osobi ili firmi koja vam nudi posao. Prema Finskom zakonu plaćanje se ni u kom slučaju ne smije zahtijevati, takodje ni poslije povratka kući. Jedini vaši troškovi su

- **plaćanje zahtjeva**
- **plaćanja vezana za dokumente i**
- **putna karta za Finsku.**

Sačuvajte potvrde o svim plaćanjima.

Ugovor o radu, plata i uslovi rada

Provjerite prije polaska da li vama obećano radno mjesto stvarno postoji. Ako niste sigurni uspostavite kontakt sa najbližim Finskim predstavništvom.

Provjerite vašu platu i radno vrijeme

- **iz ugovora o radu**
- **iz obavezujuće ponude za posao**
- **TEM054-obrasca ili**
- **TY6_plus-priloženog obrasca (sezonski rad).**

Vaša plata mora biti dovoljna za život. Finska je skupa zemlja.

Vaš poslodavac ne smije kasnije uraditi lošiji ugovor o radu. Plata i povlastice se mogu poboljšati.

Sve uslove rada treba registrovati na papir ili naprimjer na elektronsku poštu. Sačuvajte sve papire i elektronsku poštu. To treba ako dodje do spora.

Kad dođete u Finsku

Ugovor o radu i početak rada

U Finskoj možete početi raditi kada dobijete boravišnu dozvolu, potvrdu o sezonskom radu ili vizu za sezonski rad. Ako dolazite raditi najduže na tri mjeseca, nije vam neophodna boravišna dozvola. Provjerite to u Uredu za imigracije migri.fi/en/work-without-residence-permit (na engleskom).

O plati i uslovima rada u Finskoj dogovaraju udruženja poslodavaca i radnika. Oni sastavljaju kolektivni ugovor u kojem se dogovori između ostalog o najnižoj plati i radnom vremenu. Plata se obično mora uvijek platiti najmanje 8 eura po satu. Takođe i za vrijeme obuke se isplaćuje plata.

O uslovima rada u Finskoj govori se na više jezika u publikaciji Službe za zaštitu na radu "Stranac kao radnik u Finskoj" tyosuojelu.fi/work-in-finland.

Radnik i poslodavac još zajedno prave precizan ugovor o radu. Ugovor o radu vrijedi sačiniti u pismenoj formi na jeziku kojeg razumijete. I poslodavac i radnik moraju potpisati ugovor. Takođe usmeni ugovor obavezuje ugovorne strane, ali to je teško dokazati.

Nemojte potpisati ugovor o radu ili druge papire ako ne razumijete njihov sadržaj. Pitajte ako su vam neke stavke nejasne. Ako se ugovor o radu sklapa usmeno, poslodavac vam je obavezan dati pismeno objašnjenje o uslovima rada. Ako ne dobijete objašnjenje iako ste isto zahtijevali, uspostavite kontakt sa Nadležnom službom za zaštitu na radu.

Poslodavac može uraditi kopiju vašeg pasoša i boravišne dozvole, ali ih on ne smije zadržati. Možete dati pasoš poslodavcu na čuvanje, ako je to sigurnije, naprimjer zbog zajedničkog smještaja.

WORK CONTRACT

38h/week
2200€

Am.

Prava i obaveze poslodavca i radnika

Vi kao stranac imate ista prava i obaveze na radu kao i finci, čak i ako vi ne bi imali boravišnu dozvolu.

U Finskoj Nadležna služba za zaštitu na radu nadzire radna mjesta. Uvijek možete biti u kontaktu sa Nadležnom službom za zaštitu na radu ako dođe do problema na radnom mjestu. Naprimjer onda ako vam se isplaćuje previše mala plata ili ako rad nije bezbjedan. Ako želite, možete takođe anonimno uspostaviti kontakt.

Možete se učlaniti u sindikat, i nakon nekoliko mjeseci rada u fond za nezaposlene. Od fonda za nezaposlene se dobija dnevnic, ako ostanete bez posla. Sindikat vam može pomoći, ako bi došlo do problema sa poslodavcem.

Vaš poslodavac mora brinuti o sigurnosti na radu. Treba vas upoznati sa uslovima na radnom mjestu, propisima i uređajima. Takođe vam treba uzeti osiguranje za slučaj nezgode na radu.

Radno vrijeme u Finskoj je najviše 40 sati u sedmici. Svaki boravak na radnom mjestu se računa kao radno vrijeme, čak i onda ako ne bi bilo clijenata ili posla. Vama pripadaju slobodni dani svake sedmice, što znači da se na poslu ne može biti bez slobodnih dana. Takođe, vama se na poslu skupljaju dani godišnjeg odmora, za vrijeme kojeg se isplaćuje plata.

Radite samo onaj posao o kojem je dogovoreno u ugovoru o radu. Zakon i ugovori propisuju da za prekovremeni rad treba vaš pristanak. Za prekovremeni rad mora se takođe platiti nadoknada prema ugovoru. Pratite pažljivo da dobijete platu za sve vaše radne sate. Takođe vrijedi provjeriti broj dana godišnjeg odmora.

Evidentirajte svakodnevno svoje radne sate u svesku ili na telefon. Možete takodje uslikati liste sa vašim radnim smjenama na kojima su naznačeni radni sati. Ove podatke možete kasnije trebati.

Niko vas ne smije primoravati na seks ili krivična djela. Prijetnje i nasilje na radnom mjestu su takodje krivična djela. Imate pravo na slobodu kretanja kada niste na poslu.

Ako vam se upućuju prijetnje, otidjite na sigurno mjesto izvan radnog mjesta i pozovite broj za pozive u hitnim situacijama 112. Dobićete pomoć čak i kada ne bi imali boravišnu dozvolu u Finskoj.

Bankovni račun i isplata plate

Plata se u Finskoj uplaćuje na bankovni račun (naprimjer kod sezonskog posla plata se može isplatiti u gotovini). Bankovni račun je lični. Niko nema pravo da koristi vaš bankovni račun, vašu karticu za automat ili vaše bankovne lozinke.

Vi trebate da dobijete platnu listu u sklopu svake isplate plate. Tamo se prikazuje

- **plata (i kako je obračunata plata)**
- **dodaci**
- **povlastice (naprimjer smještaj)**
- **porezi**
- **druga plaćanja propisana zakonom**

Poslodavac ne smije naplaćivati od vaše plate nezakonite troškove. Poslodavac ne smije prebacivati vašu platu ili dio iste sa vašeg bankovnog računa na druge račune.

Ako od poslodavca ne dobijete platnu listu, iako ste istu zahtijevali, uspostavite kontakt sa Nadležnom službom za zaštitu na radu.

Ako se vaša situacija promijeni

Podnesite na vrijeme novi zahtjev prije nego što istekne vaša boravišna dozvola. Predočite poslodavcu dokaz o novom zahtjevu kao i boravišnu dozvolu kada je dobijete.

Možete slobodno dati otkaz sa posla. Otkazni rok je inače 14 dana. Pravo na vaš boravak može tada prestati ako nemate novi posao ili pravo po drugom osnovu biti u Finskoj. Novo radno mjesto se inače može tražiti samo u istoj vrsti djelatnosti. Ukoliko mijenjate vrstu djelatnosti tada morate tražiti novu boravišnu dozvolu.

Uspostavite kontakt sa Nadzornom službom za zaštitu na radu ako se vaš poslodavac ne pridržava zakona ili ugovora. Ako se prema vama na radnom mjestu ophodi krivično, možete takodje pitati za savjet na telefon Organizacije za pomoć žrtvama trgovine ljudima +358 295 463 177 ili na web stranici (ihmiskauppa.fi/en). U takvim slučajevima možete najvjerojatnije produžiti svoju boravišnu dozvolu i preći u službu kod drugog poslodavca.

Ako sumnjate da ste postali žrtva krivičnog djela, uspostavite kontakt sa policijom (broj za pozive u hitnim situacijama 112). Možete takodje biti u kontaktu sa Dežurnom službom za žrtve krivičnog djela putem elektronske pošte (help@riku.fi) i putem telefona ili poruke (tel. 040 632 9293).

Na web stranici Dežurne službe za žrtve krivičnog djela i žrtve trgovine ljudima možete pisati na svom jeziku ili ćete dobiti prevodioca kao pomoć. O vašem kontaktu se neće nikome reći bez vaše dozvole.

Dodatne informacije o pravima radnika u Finskoj

Animacija (na više jezika)

riku.fi/en/various+crimes/labor+exploitation

Ured za imigracije:

Uputstva i kontakt podaci na finskom, švedskom i engleskom:

migri.fi/en/problems-at-work-

Nadležna služba za zaštitu na radu:

Publikacija "Stranac kao radnik u Finskoj" na više jezika:

tyosuojelu.fi/work-in-finland

Informacije putem telefona Nadležne službe za zaštitu na radu

0295 016 620, tyosuojelu.fi/web/en/home

Dežurna služba za žrtve krivičnog djela:

riku.fi/laborexploitation, telefon 040 632 9293

Organizacija za pomoć žrtvama trgovine ljudima:

ihmiskauppa.fi/en, telefon +358 295 463 177

SAK-ove informacije o radnom odnosu:

tyoelamanpelisaannot.fi/en, telefon 0800 414 004

**Jedinstveni broj za pozive u hitnim situacijama u Finskoj:
112**

Ministry of Economic Affairs
and Employment of Finland